

IBO subsidies

**IBO-Beleidsafwegingen
subsidieregelingen**

Den Haag, 23 februari 2017

IBO subsidies

IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen

Den Haag, 23 februari 2017

KPMG Advisory N.V.

Ps/pd/ma/bs/16.A1600008650d5

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

Managementsamenvatting

In het kader van het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) subsidies is het proces van totstandkoming van 48 rijkssubsidieregelingen onderzocht. Deze subsidieregelingen hebben een gezamenlijke omvang van ongeveer EUR 2,9 miljard per jaar (gebaseerd op informatie uit de subsidiebijlage bij de begroting 2017). Dit onderzoek richt zich op mogelijke dubbelingen en/of samenhang met andere subsidieregelingen (Europese Unie, provincies, gemeenten en andere onderdelen van het Rijk) en hoe binnen het Rijk de afweging wordt gemaakt om het subsidie-instrument in te zetten.

De 48 subsidieregelingen vormen een selectie die exemplarisch is voor de rijksbrede populatie. Deze zijn aan de hand van een eenduidig kader geanalyseerd. Betrokken beleidsmedewerkers hebben een beknopte vragenlijst ingevuld en in aanvulling daarop relevante documenten verstrekt. De ingevulde vragenlijst is in een verdiepend telefonisch interview besproken en gevalideerd met de betrokken beleidsmedewerker(s).

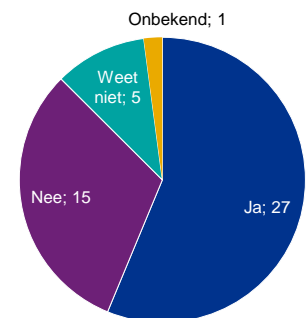
De onderzochte subsidieregelingen kennen een grote mate van inhoudelijke verscheidenheid. De financiële omvang van de onderzochte subsidieregelingen loopt eveneens sterk uiteen. Dit heeft gevolgen voor de mate waarin en de wijze waarop afwegingen zijn uitgevoerd en vastgelegd. Bij het beantwoorden van de vragen voor dit onderzoek speelt daarnaast mee dat de contactpersonen niet altijd betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van de subsidieregeling. Met als gevolg dat bij deze regelingen de gemaakte afwegingen niet volledig zijn te reconstrueren.

Dubbeling en/of samenhang

Uit dit onderzoek komt naar voren dat bij de totstandkoming van een subsidieregeling bij 27 van de 48 subsidieregelingen (56% van het aantal regelingen, 75% van de financiële omvang) vooraf is gekeken naar mogelijke dubbeling en/of samenhang met subsidieregelingen van de Europese Unie en/of decentrale overheden (provincies en gemeenten). Op basis hiervan valt te concluderen dat bij:

- 21 subsidieregelingen geen sprake is van dubbeling of samenhang met regelingen van de Europese Unie en/of decentrale overheden;
- 5 subsidieregelingen sprake is van samenhang met subsidieregelingen van decentrale overheden. Bij twee regelingen is sprake van samenhang met gemeentelijke regelingen, bij evenzoveel regelingen is sprake van samenhang met provinciale regelingen en één regeling kent samenhang met regelingen van zowel provincies als gemeenten;
- 1 subsidieregeling sprake is van zowel samenhang als van een dubbeling met subsidieregelingen van decentrale overheden, bij provincies en gemeenten.

Naast de 27 regelingen waarbij naar dubbeling/samenhang is gekeken met regelingen van de Europese Unie of decentrale overheden is bij ongeveer 23% van het totale aantal subsidieregelingen (11 keer) vooraf uitsluitend gekeken naar mogelijke dubbeling en/of

Dubbeling en/of samenhang

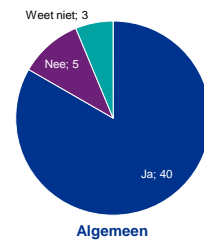
IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

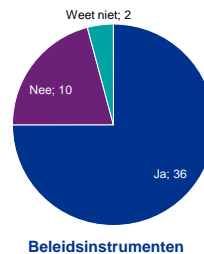
samenhang met subsidieregelingen van andere onderdelen van de rijksoverheid. Dit maakt dat in totaal bij 38 regelingen vooraf een analyse naar dubbeling/samenhang is uitgevoerd. Uit de gesprekken kwam naar voren dat dubbeling en samenhang in sommige gevallen een weloverwogen keuze is.

Afwegingen inzet subsidie-instrument

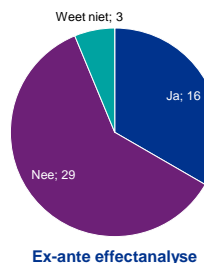
Dit onderzoek laat zien dat bij 40 van de 48 onderzochte subsidieregelingen (83% van het aantal regelingen en 99% van de financiële omvang van de regelingen) vooraf stil wordt gestaan bij de algemene vragen uit het IAK. Bij vrijwel al deze regelingen is stilgestaan bij vragen over het doel, de rechtmatigheid, de doeltreffendheid en de uitvoerbaarheid van de regeling.

Tevens is bij 36 van de 48 subsidieregelingen (75% van het aantal regelingen, 97% van de financiële omvang) vooraf expliciet stilgestaan bij de vraag op welke wijze het subsidie-instrument past in de mix aan beleidsinstrumenten die worden ingezet om het beleidsdoel te bereiken.

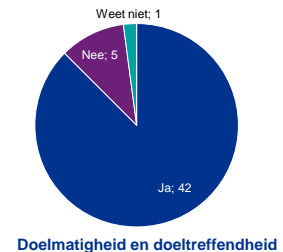
Bij een beperkt aantal subsidieregelingen (16 keer; 33% van het aantal regelingen, 53% van de financiële omvang) is een ex-ante effectanalyse uitgevoerd. In een dergelijke ex-ante effectanalyse worden de verwachte baten (doel) van de subsidieregelingen afgezet tegen de kosten. In 14 gevallen zijn bij het uitvoeren van een ex-ante effectanalyse relevante partijen en/of stakeholders betrokken. Dergelijke onderzoeken zijn veelal uitgevoerd door een onafhankelijke partij (11 keer) en de resultaten zijn vaak openbaar (10 keer). Een ex-ante effectanalyse wordt vaak uitgevoerd bij regelingen met een relatief grote financiële omvang. Echter komen in dit onderzoek ook 10 regelingen terug met een financiële omvang van meer dan EUR 10 miljoen per jaar waarvoor geen ex-ante effectanalyse is uitgevoerd. Op basis van dit onderzoek valt dus niet te concluderen dat een ex-ante effectanalyse altijd bij financiële omvangrijke regelingen wordt uitgevoerd. Bij regelingen die niet zijn onderworpen aan een ex-ante effectanalyse wordt het maken van een inschatting van de effectiviteit van de regeling soms op een andere wijze ingevuld.

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

Bij 42 van de 48 subsidieregelingen (88% van het aantal regelingen, 98% van de financiële omvang) is de doelmatigheid en doeltreffendheid gedurende de looptijd van de subsidieregeling gemeten. In 39 gevallen zijn bij het meten van de doelmatigheid/doeltreffendheid relevante partijen en/of stakeholders geconsulteerd. Ook in deze situaties zijn de onderzoeken veelal uitgevoerd door een onafhankelijke partij (34 keer) en zijn de onderzoeksresultaten openbaar (37 keer) gemaakt.

Naast deze bevindingen zijn in dit onderzoek de volgende zaken opgevallen:

- Bij de totstandkoming van 56% van de regelingen is specifiek aandacht geweest voor mogelijke dubbelingen of samenhang met regelingen van de Europese Unie en/of decentrale overheden.
- Bij ongeveer 75% van de regelingen zijn vooraf afwegingen gemaakt rondom de noodzaak tot de inzet van het subsidie-instrument en hoe dit past binnen de mix aan beleidsinstrumenten die worden ingezet om een beleidsdoel te bereiken.
- Bij vrijwel alle grotere regelingen zijn bij de totstandkoming afwegingen gemaakt met betrekking tot de algemene vragen uit het IAK, de wijze waarop het subsidie-instrument past binnen de mix aan beleidsinstrumenten en het meten van de doelmatigheid en doeltreffendheid.
- Bij ongeveer een kwart van de onderzochte subsidieregelingen van verschillende departementen is aangegeven dat het formeel geen nieuwe regeling betreft, maar een verlenging of juridische aanpassing van een al langer lopende regeling. Uit deze gesprekken komt het beeld naar voren dat bij het verlengen van een subsidieregeling niet altijd opnieuw een volledige afweging wordt gemaakt over het al dan niet voortzetten van de regeling.
- Het proces dat wordt doorlopen bij het opstellen van een subsidieregeling en de afwegingen die hierbij gemaakt worden verschillen per departement. Hierbij zijn uit dit onderzoek geen algemene kenmerken (bijvoorbeeld departement, sector, omvang regeling) naar voor gekomen die verband houden met de frequentie waarmee beleidsafwegingen bij het opstellen van een subsidieregeling worden gemaakt. Dit gaat dan om beleidsafwegingen rondom de analyse op dubbeling/samenhang, algemene vragen van het IAK en meten van doelmatigheid en doeltreffendheid. Uit dit onderzoek blijkt wel dat bij de regelingen van Economische Zaken vaker dan bij andere departementen een ex-ante effectanalyse is uitgevoerd.
- Dit onderzoek laat zien dat het uitvoeren van een ex-ante effectanalyse over het algemeen beperkt aandacht krijgt. Deze is bij 16 van de 48 onderzochte regelingen uitgevoerd. Een probleem hierbij is dat een eenduidig kader waaraan een ex-ante effectanalyse moet voldoen ontbreekt. Zo zijn bij verschillende regelingen wel analyses gedaan naar bijvoorbeeld de regeldrukeffecten of de uitvoeringslasten. Dit wijkt echter af van de binnen dit onderzoek gehanteerde definitie van een ex-ante effectanalyse, waarbij de focus ligt op het maken van de koppeling tussen de kosten van de regeling en de verwachte baten en de proportionaliteit hiervan.

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	iii	
1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding	7
1.2	Doelstelling van de opdracht	7
1.3	Vraagstelling	8
1.4	Reikwijdte opdracht	8
1.5	Leeswijzer	9
2	Opzet van het onderzoek	10
2.1	De analyse is gebaseerd op binnen de overheid beschikbare informatie	10
2.2	In het onderzoek is gebruik gemaakt van een eenduidig analysekader	10
2.3	Gehanteerde aanpak	12
2.3.1	Vragenlijst	12
2.3.2	Interviews	13
2.3.3	Afstemming opdrachtgever	13
3	Onderzoeksresultaten	14
3.1	Dubbelingen en samenhang	14
3.2	Afwegingen beleidsinstrumenten	19
4	Conclusie	27
Bijlagen		
A	Overzicht rijkssubsidieregelingen	30
B	Overzicht bestudeerde informatie	32
C	Detailoverzicht respons	33
D	Vragenlijst	36

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Ieder jaar worden in opdracht van het kabinet een aantal interdepartementale beleidsonderzoeken (IBO's) uitgevoerd om alternatieven voor bestaand beleid te ontwikkelen. Dit jaar richt één van deze IBO's zich op rijkssubsidies. Het IBO subsidies richt zich op de kwaliteit van de gemaakte afweging om te komen tot de keuze voor het subsidie instrument op rijksniveau. Het doel van dit IBO is om (waar nodig) handvatten te leveren om de besluitvorming rond subsidies verder te verbeteren. Het IBO beoogt rijksbrede lessen te trekken uit de individuele casuïstiek van de departementen.

Voor het IBO subsidies zijn drie onderzoeksvragen geformuleerd gericht op het bepalen van de kwaliteit van de gemaakte afweging om te komen tot de keuze voor het instrument subsidies op rijksniveau:

1. Is er bij de totstandkoming van de rijkssubsidieregeling gekeken naar mogelijke dubbelingen en/of samenhang met andere subsidieregelingen?
2. Hoe wordt binnen het Rijk de afweging gemaakt om het subsidie-instrument in te zetten?
3. Hoe worden subsidies van de rijksoverheid geëvalueerd en wat wordt er met de uitkomsten van evaluaties gedaan?

Vanuit de overheid is een werkgroep opgericht die zich bezighoudt met het beantwoorden van deze onderzoeksvragen. Ter ondersteuning van deze werkgroep is KPMG gevraagd onderzoek te doen naar de mate waarin en de wijze waarop bij de totstandkoming van 48 rijkssubsidieregelingen wordt gekeken naar mogelijke dubbelingen en/of samenhang met andere subsidieregelingen (Europese Unie, provincies, gemeenten en andere onderdelen van het Rijk) en hoe binnen het Rijk de afweging wordt gemaakt om het subsidie-instrument in te zetten. Dit onderzoek heeft uitsluitend betrekking op de beantwoording van de eerste twee onderzoeksvragen.

1.2 Doelstelling van de opdracht

De doelstelling van dit onderzoek is tweeledig. Allereerst heeft dit onderzoek tot doel om voor 48 subsidieregelingen na te gaan of bij de totstandkoming van de subsidieregelingen is gekeken naar mogelijke dubbeling en/of samenhang met andere subsidieregelingen. Daarnaast heeft dit onderzoek tot doel om in kaart te brengen welke afwegingen worden gemaakt bij het inzetten van het subsidie-instrument. Om deze doelen te bereiken is aan KPMG gevraagd om door onderzoek feitelijk inzicht te verschaffen in de mate waarin deze afwegingen zijn gemaakt. Dit onderzoek heeft niet tot doel om het proces van de totstandkoming van de subsidieregelingen in kaart te brengen of te analyseren.

1.3 Vraagstelling

KPMG hanteert voor dit onderzoek de volgende vraagstelling, met daarbij behorende deelvragen:

- 1. Is er bij de totstandkoming van de rijkssubsidiereregelingen gekeken naar mogelijke dubbelingen en/of samenhang met andere subsidieregelingen?**
  - I. Zo nee, waarom niet?
  - II. Zo ja, waar is dit vastgelegd?
  - III. Zo ja, welke aspecten zijn geanalyseerd?
- 2. Hoe worden binnen het Rijk de afwegingen gemaakt om het subsidie-instrument in te zetten?**
  - I. Is er een analyse gemaakt die ingaat op:
    - a. De algemene vragen van het IAK, in het bijzonder met betrekking tot de doelstelling en instrumentkeuze (doel, rechtmatigheid, doeltreffendheid en uitvoerbaarheid);
    - b. Welke mix aan beleidsinstrumenten wordt ingezet om dit beleidsdoel te bereiken en hoe een subsidie daar in past;
    - c. Of er ex-ante effectanalyses zoals (maatschappelijke) kosten-batenanalyses zijn uitgevoerd;
    - d. Of doelmatigheid en doeltreffendheid gedurende de looptijd worden gemeten.
  - II. Zo nee, waarom niet?
  - III. Zo ja, waar is dit vastgelegd?
  - IV. Zo ja, voldoet het onderzoek aan de volgende kenmerken (alleen voor vraag 2.I c en 2.I d)
    - Is het onderzoek onafhankelijk?
    - Is het onderzoek openbaar?
    - Is er consultatie geweest van relevante partijen/stakeholders?

1.4 Reikwijdte opdracht

- Het onderzoek heeft zich erop gericht om een, aan de hand van een met de opdrachtgever afgestemd analysekader, zo feitelijk mogelijk inzicht te krijgen in de afwegingen die zijn gemaakt bij de totstandkoming van een subsidieregeling. Het onderzoek heeft niet tot doel om te komen tot beleidsaanbevelingen. Dit onderzoek vormt daarmee een onderdeel van het bredere IBO subsidies.
- De selectie van de 48 subsidieregelingen die als basis dient voor dit onderzoek is door de opdrachtgever uitgevoerd. De 48 subsidieregelingen vormen een steekproef uit een totale populatie van alle 102 subsidieregelingen van de bij het IBO betrokken departementen in 2015. Het aantal subsidieregelingen dat per departement is opgenomen is proportioneel aan het aantal per departement bestaande regelingen.

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

- In het onderzoek is gebruik gemaakt van de informatie die beschikbaar was bij de contactpersonen per subsidieregeling zoals die door de opdrachtgever zijn aangeleverd.
- Dit onderzoek richt zich op het feitelijk beoordelen van het proces dat ten grondslag ligt aan het tot stand komen van de geselecteerde subsidieregelingen. Doel van het onderzoek is niet om afzonderlijke subsidieregelingen (en de al dan niet gemaakte afwegingen) inhoudelijk te beoordelen.
- De gegevens over de budgettaire omvang van de regelingen maken veelal onderdeel uit van de begroting voor 2017. Als informatie vanuit de begroting 2017 niet beschikbaar was is informatie vanuit het meest recente jaar gebruikt. Deze bedragen vormen zo een benadering van de budgettaire omvang. Op basis van deze informatie kan een goed beeld worden geschetst van de totale financiële omvang van de regelingen. Deze bedraagt in totaal ongeveer EUR 2,9 miljard.
- Er wordt geen accountantsverklaring afgegeven op de in dit rapport opgenomen data.

1.5 Leeswijzer

De opzet van het onderzoek is in hoofdstuk 2 beschreven. Het analysekader wordt in dit hoofdstuk toegelicht, alsmede de aanpak van het onderzoek. Hoofdstuk 3 bevat een overzicht van de onderzoeksresultaten. Het hoofdstuk geeft een gestructureerd overzicht van de mate waarin bij de totstandkoming van rijkssubsidieregelingen wordt gekeken naar mogelijke dubbelingen en/of samenhang met andere subsidieregelingen. Eveneens bevat het hoofdstuk een beschrijving van de mate waarin en wijze waarop ex-ante afwegingen binnen de rijksoverheid wordt gemaakt bij het inzetten van het subsidie-instrument. In hoofdstuk 4 zijn de belangrijkste conclusies van het onderzoek beschreven. De bijlagen bevatten een uitgebreid overzicht van de onderzoeksresultaten.

2 Opzet van het onderzoek

Het onderzoek richt zich op het beoordelen van het proces dat ten grondslag ligt aan de totstandkoming van 48 rijkssubsidieregelingen verdeeld over de diverse departementen. Om een gedegen analyse uit te kunnen voeren zijn twee zaken van belang. Allereerst was het noodzakelijk om binnen korte tijd te beschikken over de benodigde informatie. Daarnaast is in verband met een goede vergelijkbaarheid van de subsidieregelingen een eenduidig analysekader gehanteerd. Beide aspecten worden hierna eerst nader toegelicht, waarna een beschrijving van de gehanteerde aanpak volgt.

2.1 De analyse is gebaseerd op binnen de overheid beschikbare informatie

Om de onderzoeksvragen die centraal staan in dit onderzoek binnen de gestelde doorlooptijd te beantwoorden is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaand materiaal, de bij de betrokken beleidsmakers aanwezige kennis en van de kennis zoals die op de volgende plekken beschikbaar is binnen de overheid:

- **Overzicht subsidieregelingen.** Vertrekpunt voor dit onderzoek is het overzicht van 48 rijkssubsidieregelingen (zie bijlage A), inclusief contactpersonen, zoals dat bij de start van het onderzoek door de opdrachtgever beschikbaar is gesteld.
- **Kennis en ervaring beleidsmakers.** Veel van de kennis over de afwegingen die zijn gemaakt, de wijze waarop dit is gegaan en waar dit is gedocumenteerd is beschikbaar bij de betrokken beleidsmedewerkers vanuit de verschillende departementen. Tijdens het onderzoek is de aanwezige kennis bij deze medewerkers ontsloten door:
  - Gebruik te maken van een beknopte vragenlijst die door de beleidsmedewerkers is ingevuld.
  - Korte verdiepende gesprekken met de betrokken beleidsmedewerkers te voeren.

2.2 In het onderzoek is gebruik gemaakt van een eenduidig analysekader

Om te komen tot een gedegen, consistente en onderbouwde analyse is tijdens het onderzoek gebruik gemaakt van een vooraf vastgesteld en met de opdrachtgever afgestemd analysekader. Dit analysekader heeft ons in staat gesteld om de onderzoeksvragen op een secure en feitelijke wijze te beantwoorden. Het analysekader vormt een operationalisering van de vraagstelling. Gedurende het onderzoek zijn de 48 rijkssubsidieregelingen geanalyseerd aan de hand van dit analysekader.

Om te komen tot een zo feitelijk mogelijke analyse van het proces dat is doorlopen bij het tot stand komen van subsidieregelingen, is dit analysekader erop gericht om zoveel mogelijk feitelijke informatie te verkrijgen in de vorm van gesloten antwoorden. Het gehanteerde analysekader bestaat uit de volgende aspecten:

Algemene kenmerken subsidieregeling

- **Departement:** Onder welk departement valt de rijks subsidieregeling?

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

Kenmerken dubbelingen en/of samenhang

- **Analyse:** Is er bij de totstandkoming gekeken naar mogelijke dubbelingen en/of samenhang met andere subsidieregelingen en/of andere vormen van financiële ondersteuning? (inclusief bron)
- **Dubbeling en/of samenhang:** Betreft het mogelijk een dubbeling, een samenhang of beide?
- **Aspecten:** Welke aspecten zijn er geanalyseerd?
- **Overheid:** Welke overheid/overheden zijn betrokken bij de subsidieregeling en/of andere vorm van financiële ondersteuning waarmee de onderzochte subsidieregeling dubbeling en/of samenhang vertoont?

Kenmerken beleidsafweging

— **Algemeen**

- **Analyse:** Is er een analyse gemaakt die ingaat op de vragen van het Integraal Afwegingskader beleid en regelgeving ('IAK')? (inclusief bron)
- **Specifieke vragen:** Zijn de onderstaande vier specifieke vragen uit het IAK over het doel, de rechtmatigheid, doeltreffendheid en uitvoerbaarheid beantwoord?
  - Wat is het doel?
  - Welke ruimte bieden de nationale en internationale wettelijke kaders voor je beleid?
  - Waarmee bereik je effectief je doel?
  - Kan de uitvoerder met je beleid uit de voeten?

— **Beleidsinstrumenten**

- **Analyse:** Is er een analyse gemaakt die ingaat op hoe de rijkssubsidie past in de mix aan beleidsinstrumenten die wordt ingezet om het beleidsdoel te bereiken? (inclusief bron)

— **Ex-ante effectanalyse**

- Is er een ex-ante effectanalyse uitgevoerd? (inclusief bron)

— **Doelmatigheid en doeltreffendheid:**

- Zijn doelmatigheid en doeltreffendheid gedurende de looptijd van de subsidie gemeten? (inclusief bron)

Specifiek voor de thema's *ex-ante effectanalyse* en *doelmatigheid en doeltreffendheid* zijn de volgende vragen van toepassing:

- **Onafhankelijkheid:** Is er onafhankelijk onderzoek gedaan?
- **Openbaarheid:** Is het uitgevoerde onderzoek openbaar?

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

2.3.2 Interviews

De ingevulde vragenlijst vormde de basis voor verdiepende (telefonische) interviews. Tijdens de interviews is de response uit de vragenlijst samen met betrokkenen nader geduid. De telefonische interviews hebben ertoe geleid dat bij alle de subsidieregelingen de originele antwoorden zijn gevalideerd en waar nodig zijn aangevuld. Na afloop van het interview zijn de resultaten ter validatie aan de contactpersonen voorgelegd.

2.3.3 Afstemming opdrachtgever

Gedurende het onderzoek heeft op verschillende momenten afstemming plaatsgevonden met de opdrachtgever. Zo is het analysekader dat voor dit onderzoek is gebruikt bij de start van het onderzoek met de opdrachtgever afgestemd. De inzichten uit de eerste acht ingevulde vragenlijsten en interviews zijn als een pilot beschouwd. De resultaten hiervan zijn afgestemd met de opdrachtgever, dit heeft geresulteerd in een aanscherping van de vragen in de interviews (meer aandacht voor nadere duiding van het proces). Tot slot zijn de conceptresultaten in de vorm van de conceptrapportage met de opdrachtgever afgestemd.

3 Onderzoeksresultaten

In dit onderzoek zijn 48 subsidieregelingen onderzocht. Voor deze subsidieregelingen is samen met betrokkenen gekeken naar de afwegingen die zijn gemaakt bij het tot stand komen van de subsidieregeling. Uit de gevoerde gesprekken volgt dat het proces dat wordt doorlopen en de mate waarin afwegingen al dan niet worden gemaakt binnen de rijksoverheid op verschillende manieren plaatsvindt:

- Zo beschikt het ministerie van Economische Zaken sinds een aantal jaren over een Monitorcommissie die verplicht meekijkt en kennen andere departementen (verplichte) betrokkenheid van bijvoorbeeld de directies Financieel Economische Zaken en Juridische Zaken.
- Bij een aantal subsidieregelingen is aangegeven dat het geen nieuwe subsidieregeling betreft, maar een verlenging of omzetting van reeds bestaande vorm van financiële ondersteuning. Dit is tijdens het onderzoek niet expliciet uitgevraagd, maar is bij ongeveer een kwart van de subsidieregelingen door de contactpersonen benoemd of te herleiden. Zo is aangegeven dat de 'projectstimuleringsregeling Interreg V' het vervolg is op de 'projectstimuleringsregeling Interreg IV' en dat de regeling 'Stimulering Duurzame Energieproductie' de voorloper is van de huidige 'SDE+' regeling.
- De onderzochte subsidieregelingen kennen een grote mate van diversiteit. Los van de diversiteit in inhoudelijke thema's, zijn enerzijds instellingssubsidies (bijvoorbeeld stichting CAOP) en anderzijds stimuleringsubsidies / ondersteuningssubsidies te onderscheiden (bijvoorbeeld rondom armoede en schulden).
- De financiële omvang van de onderzochte subsidieregelingen loopt eveneens sterk uiteen. Deze varieert van EUR 210.000 (Subsidieregeling stichting A&O fonds Rijk) tot bijna EUR 1,3 miljard (Stimulering Duurzame Energieproductie). Deze bedragen zijn afkomstig uit de subsidiebijlagen van de begroting 2017 en hebben betrekking op het begrotingsjaar 2017.

Bij het beantwoorden van de vragen voor dit onderzoek speelt daarnaast mee dat de contractpersonen per subsidieregeling niet altijd betrokken zijn geweest bij de totstandkoming ervan. Dit maakt dat bij deze regelingen de gemaakte afwegingen niet volledig zijn te reconstrueren.

De inzichten die het onderzoek heeft opgeleverd staan in dit hoofdstuk beschreven. De resultaten zijn beschreven vanuit het perspectief van het Rijk.

3.1 Dubbelingen en samenhang

De eerste vraag van dit onderzoek richt zich op de mate waarin bij de totstandkoming is gekeken naar mogelijke dubbelingen en/of samenhang die bestaat met subsidieregelingen van andere overheden of andere onderdelen van het Rijk. Hierbij is in dit onderzoek onderscheid gemaakt naar:

- Subsidieregelingen vanuit de Europese Unie;
- Subsidieregelingen van andere onderdelen van de rijksoverheid;
- Subsidieregelingen van provincies;

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

— Subsidieregelingen van gemeenten.

Voor de begrippen ‘dubbeling’ of ‘samenhang’ zijn geen eenduidige definities beschikbaar. Samen met de opdrachtgever is afgestemd dat we in het kader van dit onderzoek de volgende definities hanteren:

- Dubbeling: de ontvanger ontvangt voor het hetzelfde doel c.q. activiteit vanuit verschillende partijen subsidie en/of een andere vorm van financiële ondersteuning.
- Samenhang: de ontvanger ontvangt voor een verschillend doel c.q. activiteit (op één zelfde thema) vanuit verschillende partijen subsidie en/of een andere vorm van financiële ondersteuning.

Het vervolg van deze paragraaf beschrijft de verdere resultaten.

Analyse Europese Unie en decentrale overheden

Met deze definities als uitgangspunt komt uit het onderzoek naar voren dat bij het opstellen van 27 van de 48 subsidieregelingen (56%) vooraf een analyse is gemaakt die inzicht geeft in de mate van dubbeling en/of samenhang van de betreffende regeling met subsidies van de Europese Unie en/of decentrale overheden. In totaal is respectievelijk 20, 21 en 22 keer een analyse gemaakt van subsidieregelingen vanuit de Europese Unie, provincies en gemeenten. Deze subsidieregelingen kennen een gezamenlijke omvang van ongeveer EUR 2,2 miljard, wat neerkomt op 75% van het budget van alle 48 subsidieregelingen in dit onderzoek.

Bij 15 subsidieregelingen is geen analyse uitgevoerd naar dubbeling/samenhang van de subsidieregeling met regelingen van de Europese Unie of decentrale overheden. Uit de toelichting komt naar voren dat de keuze om geen uitgebreide analyse uit te voeren naar de dubbeling/samenhang van de subsidieregeling verschillende redenen kent. Zo komt dit voort vanuit:

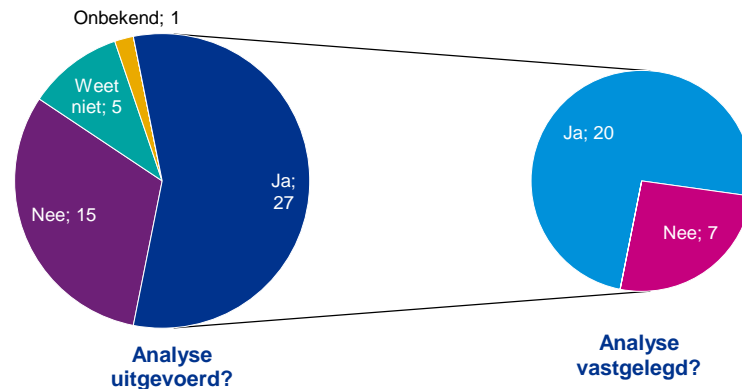
1. het beeld dat vanwege het unieke karakter en/of specifieke doel van de regeling er geen vergelijkbare regelingen bij de Europese Unie of één van de decentrale overheden bekend zijn. Bij negen regelingen is dit aangegeven als reden om geen analyse uit te voeren. Een voorbeeld hiervan is de subsidieregeling rondom gedetineerdenbegeleiding;
2. een borging in de regeling wordt ingebouwd die bij de verstrekking dubbelingen dient te voorkomen (deminimusverklaring). Dit is bijvoorbeeld het geval bij de ‘subsidieregeling experimenten en kennisoverdracht wonen 2013’ van het ministerie van Binnenlandse Zaken en bij de ‘kaderregeling exploitatiesubsidies onderzoek en wetenschap’ van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
3. het ontbreken van een overzicht van mogelijke vergelijkbare regelingen op gemeentelijk niveau (bijvoorbeeld subsidieregeling instandhouding monumenten van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap). Op het moment dat wel een analyse wordt uitgevoerd bemoeilijkt versnipperd decentraal beleid het doen van deze analyse.

Bij zes subsidieregelingen is niet duidelijk of de analyse naar dubbeling/samenhang met regelingen van de Europese Unie of decentrale overheden is uitgevoerd. Bij vijf

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

regelingen kon de betrokken contactpersoon hier geen antwoord op geven en bij één regeling is geen reactie ontvangen op deze vraag.

Figuur 2. Overzicht van de mate waarin een analyse over mogelijke dubbeling en/of samenhang met de Europese Unie en decentrale overheden is uitgevoerd en vastgelegd.

Bij 20 van de 27 subsidieregelingen waar vooraf een analyse met regeling van de Europese Unie en/of decentrale overheden is uitgevoerd, zijn de inzichten uit deze analyse ook vastgelegd. De wijze waarop de analyse is vastgelegd varieert van het documenteren van de afwegingen in interne nota's tot het opnemen van de afweging in Kamerbrieven en het beschrijven van de overwegingen in (de toelichting bij) het subsidiebesluit. Uit de toelichting blijkt dat de volgende aspecten vaak onderdeel uitmaken van de analyse:

- Omvang van de subsidie;
- Ontvanger van de subsidie;
- Activiteit waarvoor de ontvanger de subsidie ontvangt.

Aanvullende analyse andere onderdelen van de rijksoverheid

Naast de 27 regelingen waarbij naar dubbeling/samenhang is gekeken met regelingen van de Europese Unie of decentrale overheden is bij ongeveer 23% van het totale aantal subsidieregelingen (11 keer) vooraf uitsluitend gekeken naar mogelijke dubbeling en/of samenhang met subsidieregelingen van andere onderdelen van de rijksoverheid. Hiermee is bij in totaal 38 (79%) subsidieregelingen een analyse uitgevoerd naar regelingen van de Europese Unie, decentrale overheden of andere onderdelen van de rijksoverheid. Deze regelingen beslaan 91% van de financiële omvang van alle regelingen.

Bij vijf subsidieregelingen blijkt dat deze afwegingen niet zijn gemaakt en in eveneens vijf gevallen is niet meer duidelijk of de analyse is uitgevoerd. De redenen om geen analyse naar dubbeling/samenhang uit te voeren zijn hetzelfde als hiervoor genoemd bij de analyse van regelingen van de Europese Unie en decentrale overheden.

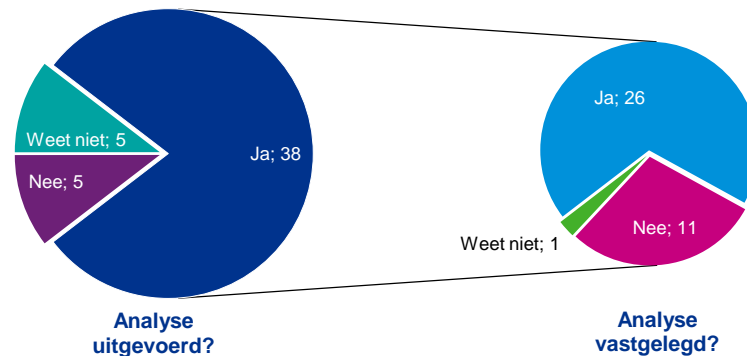
Bij 26 van de 38 subsidieregelingen waar vooraf een analyse is uitgevoerd, zijn de inzichten uit deze analyse ook vastgelegd. Deze subsidieregelingen vertegenwoordigen een gezamenlijke omvang van EUR 2,4 miljard (82%) Ook hierbij geldt dat, net als bij de

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

Europese Unie en decentrale overheden, de wijze van vastleggen varieert van interne nota's tot uitgebreide toelichting in Kamerbrieven.

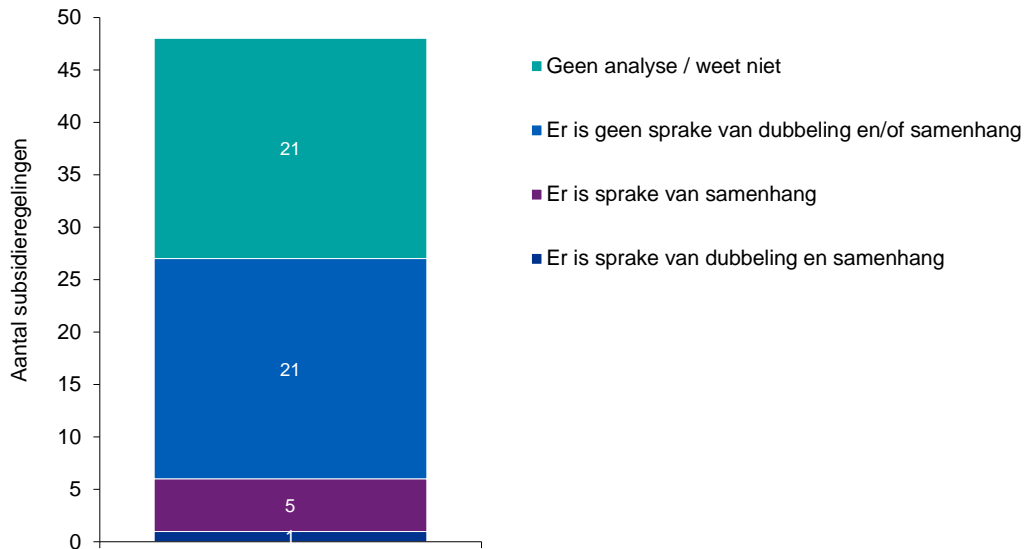
Figuur 3. Overzicht van de mate waarin een analyse over mogelijke dubbeling en/of samenhang is uitgevoerd en vastgelegd.

Dubbeling en/of samenhang

Zoals hiervoor beschreven is bij 27 subsidieregelingen vooraf gekeken naar mogelijke dubbeling en/of samenhang met subsidieregelingen van de Europese Unie en/of decentrale overheden. Hieruit komt het beeld naar voren dat bij 21 regelingen geen sprake is van dubbeling noch van samenhang. Bij de overige 6 subsidieregelingen is uit de analyse naar voren gekomen dat sprake is van dubbeling en/of samenhang. Hiervan is 5 keer sprake van samenhang en bij één subsidieregeling is zowel sprake van samenhang als van een dubbeling. Samenhang en dubbeling is er voornamelijk met regelingen van provincies en gemeenten. Dit komt onder meer terug in de 'subsidieregeling verwijderen asbestdaken' die samenhang vertoont met provinciale regelingen 'asbest eraf en zon erop'. Bij twee regelingen is sprake van samenhang met gemeentelijke regelingen, bij evenzoveel regelingen is sprake van samenhang met provinciale regelingen en één regeling kent samenhang met regelingen van zowel provincies als gemeenten. De dubbeling is er met regelingen van zowel provincies als gemeenten.

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

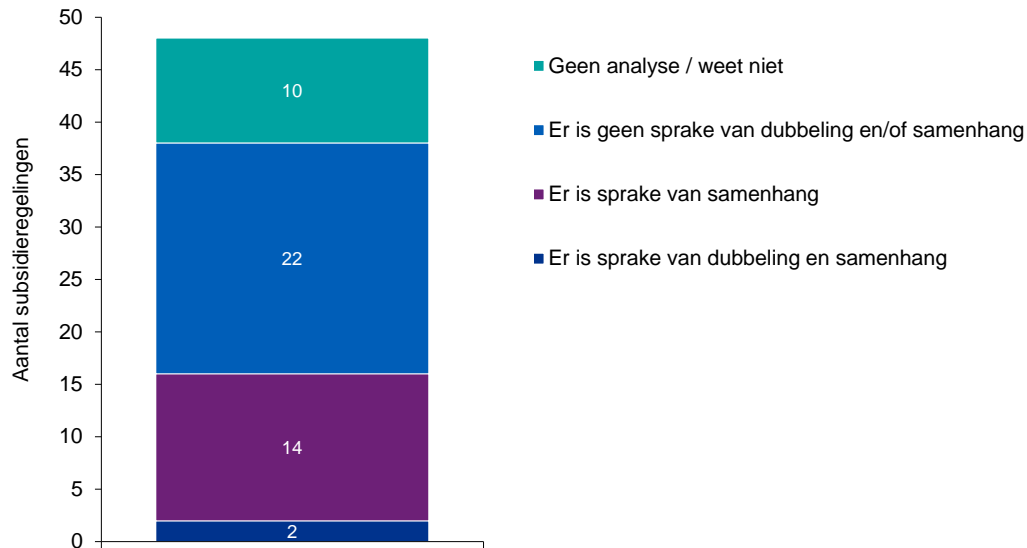

Figuur 4. Overzicht van de mate waarin er sprake is van dubbeling en/of samenhang met regelingen van de Europese Unie of de decentrale overheden.

Wanneer in de analyse uit wordt gegaan van de vergelijking met de Europese Unie, decentrale overheden en andere onderdelen van de rijksoverheid komt het beeld naar voren dat bij 22 regelingen geen sprake is van dubbeling noch van samenhang. Bij de overige 16 subsidieregelingen is uit de analyse naar voren gekomen dat sprake is van dubbeling en/of samenhang. Hiervan is 14 keer sprake van samenhang en bij twee subsidieregelingen is zowel sprake van samenhang als van een dubbeling. Naast de dubbeling/samenhang met regelingen van decentrale overheden is bij deze regelingen sprake van een dubbeling of samenhang met regelingen vanuit andere onderdelen van de rijksoverheid.

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

Figuur 5. Overzicht van de mate waarin er sprake is van dubbeling en/of samenhang met regelingen van de Europese Unie, decentrale overheden of andere onderdelen van het Rijk.

Aan het bestaan van een dubbeling en/of samenhang kleeft een negatieve connotatie. Uit de gesprekken komt echter het beeld naar voren dat dit niet het geval hoeft te zijn. Zo was van verschillende subsidieregelingen reeds bij de introductie bekend dat dit een dubbeling of samenhang zou opleveren. Een voorbeeld hiervan is de regeling 'stimulering duurzame energieproductie', waarvan de ontvangers van de subsidie mogelijk ook van andere overheden (zowel decentrale overheden als Rijk) een subsidie kunnen krijgen. Bij de toekenning van de subsidie wordt hier echter rekening mee gehouden. Ditzelfde geldt ook voor de 'subsidierегeling culturele basisinfrastructuur 2017-2020' waarvan de ontvanger ook subsidie kan krijgen van bijvoorbeeld provincies of gemeenten.

3.2 Afwegingen beleidsinstrumenten

De tweede vraag van dit onderzoek richt zich op de afwegingen die binnen het Rijk worden gemaakt rondom de inzet van het subsidie-instrument. In dit onderzoek is in dit kader gekeken naar de afwegingen rondom de volgende vier aspecten:

- Beantwoording van de algemene vragen van het Integraal Afwegingskader beleid en regelgeving;
- Overweging bij de wijze waarop een rijkssubsidie past in de mix aan beleidsinstrumenten;
- Uitvoering van een ex-ante effectanalyse;
- Meting van de doelmatigheid en doeltreffendheid gedurende de looptijd.

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

Hierna volgt eerst een korte toelichting bij het integraal afwegingskader, waarna het vervolg van deze paragraaf de bevindingen per aspect beschrijft.

Integraal afwegingskader

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK) is een werkwijze en informatiebron voor beleidsmakers en wetgevingsjuristen en is toe te passen in het beleidsproces. Het doorlopen van een zevental hoofdvragen van het IAK heeft tot doel een goede beleidsafweging te waarborgen. Het IAK heeft tot doel om te komen tot betere beleidsafwegingen. Het kabinet heeft in 2011 besloten dat elk voorstel voor beleid of regelgeving dat wordt voorgelegd aan het parlement een adequaat antwoord moet bevatten op de zeven hoofdvragen van het IAK. Subsidieregelingen die voor die tijd tot stand zijn gekomen kennen deze verplichting niet. Wel blijkt dat het type vragen die het IAK kent ook al eerder werden beantwoord. In dit onderzoek is het uitgangspunt gehanteerd dat tijdens het opstellen van de subsidieregelingen aandacht is besteed aan de type vragen van het IAK, ongeacht of het IAK destijds al formeel bestond of niet.

Algemene vragen IAK

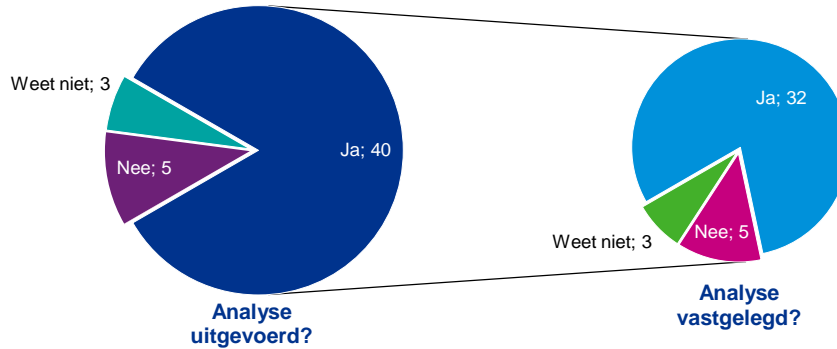
Het IAK kent een aantal algemene vragen die zich richten op het doel, de rechtmatigheid, doeltreffendheid en uitvoerbaarheid van de regeling. Bij het maken van een beleidsafweging gaat het hierbij om het beantwoorden van de volgende algemene vragen:

- Wat is het doel? (doel)
- Welke ruimte bieden de nationale en internationale wettelijke kaders voor je beleid? (rechtmatigheid)
- Waarmee bereik je effectief je doel? (doeltreffendheid)
- Kan de uitvoerder met je beleid uit de voeten? (uitvoerbaarheid)

Uit dit onderzoek komt naar voren dat bij 40 van de 48 (83%) onderzochte subsidieregelingen vooraf is stilgestaan bij deze algemene vragen vanuit het IAK. Deze 40 regelingen vertegenwoordigen gezamenlijk 99% van de financiële omvang van alle regelingen. De vraag over het doel van de regeling is in al deze gevallen beantwoord. Bij 38 regelingen is aangegeven dat ook stil is gestaan bij de vragen over de doeltreffendheid en uitvoerbaarheid. Bij de vraag over de rechtmatigheid is bij 35 subsidieregelingen stilgestaan.

IBO subsidies

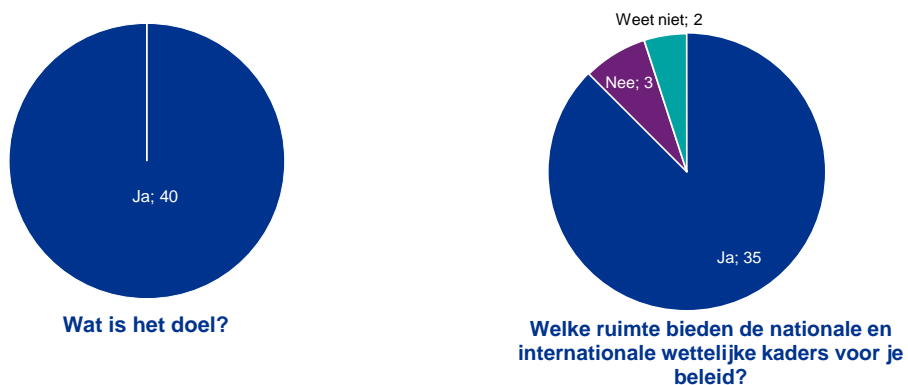
Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

Figuur 6. Overzicht van de mate waarin een analyse die ingaat op de algemene vragen uit het IAK is uitgevoerd en vastgelegd.

Bij het grootste deel van de 40 regelingen waarvoor een analyse is uitgevoerd zijn de overwegingen vastgelegd (32 keer). Veelal zijn de overwegingen (beknopt) vastgelegd in interne memo's en/of in Kamerstukken. Bij vijf subsidieregelingen zijn de overwegingen niet expliciet vastgelegd. In drie gevallen is niet meer duidelijk of de inzichten vanuit de analyse zijn vastgelegd.

Bij de overige acht subsidieregelingen zijn de vragen van het IAK niet beantwoord (vijf keer) of geven betrokkenen aan dit niet te weten (drie keer). Redenen die zijn genoemd om deze algemene vragen van het IAK niet expliciet te beantwoorden zijn bijvoorbeeld omdat het om het voortzetten van bestaand beleid gaat of omdat de subsidieregeling de invulling is van een reeds bestaande financieringsrelatie in een andere juridische vorm.

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

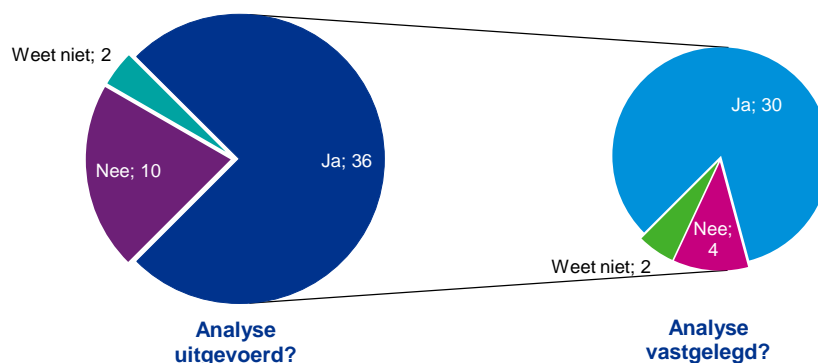

Figuur 7. Overzicht van de mate waarin een viertal algemene vragen uit het IAK zijn beantwoord.

Mix aan beleidsinstrumenten

Bij 36 van de 48 (75%) subsidieregelingen is vooraf expliciet stilgestaan bij de vraag op welke wijze het subsidie-instrument past in de mix aan beleidsinstrumenten die wordt ingezet om het beleidsdoel te bereiken. Deze 36 subsidieregelingen kennen een gezamenlijke financiële omvang van 97% van alle 48 subsidieregelingen in dit onderzoek. De overwegingen hierbij zijn bij 30 van deze regelingen vastgelegd. Deze vastlegging vindt over het algemeen plaats in interne memo's, interne afstemmingsprocedures (bijvoorbeeld voor de monitorcommissie van Economische Zaken) en krijgt vaak zijn beslag in diverse Kamerstukken. De afwegingen rondom de inzet van het subsidie-instrument vinden veelal plaats vanuit een breder overheidsbeleid. Een voorbeeld hiervan is de regeling 'armoede en schulden' van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid waarbij de subsidie deel uitmaakt van een palet aan beleidsinstrumenten ter bestrijding van armoede en schulden zoals aanvullende wetgeving, inkomensregelingen (uitkeringen en toeslagen).

Bij zes regelingen is aangegeven dat de afwegingen hierbij niet expliciet zijn vastgelegd (vier keer) of dat de vastlegging bij betrokkenen niet bekend is (twee keer).

Figuur 8. Overzicht van de mate waarin een analyse is gemaakt die ingaat op hoe de rijkssubsidie past in de mix aan beleidsinstrumenten die wordt ingezet om het beleidsdoel te bereiken.

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

Betrokkenen geven aan dat bij het tot stand komen van tien regelingen geen expliciete overwegingen zijn opgenomen over de wijze waarop het subsidie-instrument past in de mix aan beleidsinstrumenten. Hiervoor zijn verschillende redenen genoemd: het gaat om het verlengen van een bestaand instrument (het is geen nieuw instrument), subsidieregeling is het gevolg van een politieke keuze (bijvoorbeeld in het kader van het Energieakkoord), het gaat om een exploitatiebijdrage (bijvoorbeeld bij de regeling 'College Deskundigheid Financiële Dienstverlening') of de subsidieregeling is het gevolg van een gewijzigde wettelijke grondslag. Voorgaande is bijvoorbeeld het geval van bij de regeling 'scholing en plaatsing oudere werklozen' van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Bij de overige twee subsidieregelingen geven betrokkenen aan dat ze niet weten in welke mate afwegingen rondom de inzet in de mix aan beleidsinstrumenten bij het tot stand komen van de subsidieregelingen zijn gemaakt.

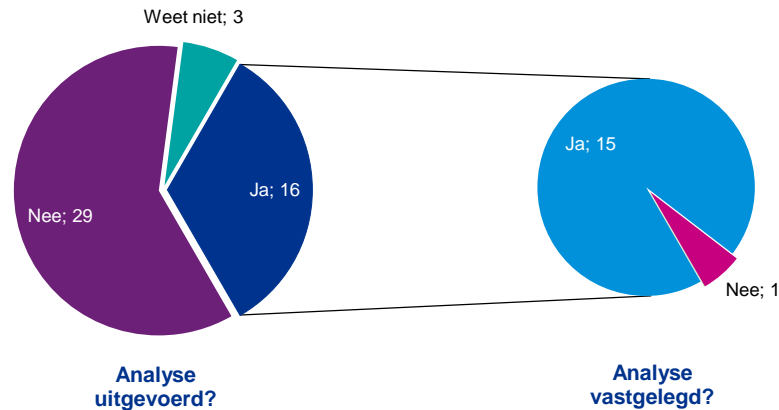
Ex-ante effectanalyse

Een van de mogelijke afwegingen richt zich op het uitvoeren van een ex-ante effectanalyse, zoals bijvoorbeeld een kosten-batenanalyse. Tijdens het onderzoek werd duidelijk dat het begrip ex-ante effectanalyse verschillende interpretaties kent en waarvoor verschillende instrumenten gebruikt kunnen worden. In het kader van dit onderzoek gaat het om het afwegen van de proportionaliteit van de met de subsidieregeling te maken kosten afgezet tegen de verwachte baten (beoogde effect van de subsidieregeling). Hierbij is enkel een inschatting van de kosten of van de regeldruk voor de doelgroep niet voldoende.

Uit dit onderzoek komt naar voren dat bij 16 van de 48 (33%) onderzochte subsidieregelingen een ex-ante effectanalyse is uitgevoerd. Dit betekent dat voor 53% van de totale financiële omvang van alle 48 subsidieregelingen een ex-ante effectanalyse is uitgevoerd. In één geval zijn de overwegingen hierbij niet vastgelegd, bij de overige 15 regelingen is dit wel gedaan. In 14 gevallen zijn hierbij relevante stakeholders betrokken. Elf van deze ex-ante effectanalyses zijn uitgevoerd door een onafhankelijk extern bureau en in de andere gevallen is de analyse intern, bijvoorbeeld door de directie FEZ van het betrokken departement, uitgevoerd. Bij tien van deze regelingen is het resultaat van het onderzoek openbaar beschikbaar, omdat deze bijvoorbeeld aan de Tweede Kamer is aangeboden.

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

Figuur 9. Overzicht van de mate waarin een ex-ante effectanalyse is uitgevoerd en vastgelegd.

Bij het grootste deel van de regelingen (29 regelingen) is echter aangegeven dat een dergelijke analyse niet is uitgevoerd en bij drie regelingen is niet bekend of een ex-ante effectanalyse is uitgevoerd. Dit betekent echter niet dat bij deze regelingen niet is nagedacht over het mogelijke effect (dit is bijvoorbeeld het geval bij de TKI-toeslag). Voor het niet uitvoeren van een ex-ante effectanalyse worden verschillende redenen genoemd:

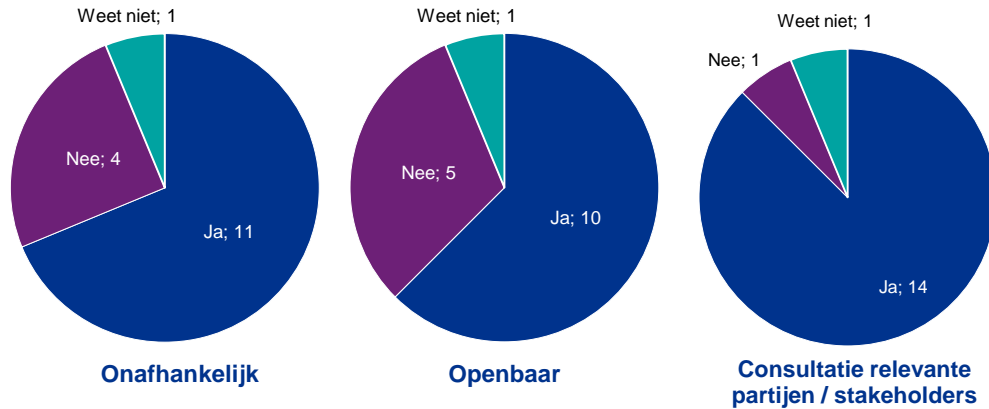
- Door de tijdsdruk was er geen tijd om een dergelijke analyse te maken;
- Het gaat om het voortzetten van een bestaand instrument;
- De kosten van het maken van een ex-ante effectanalyse staan niet in proportie tot de omvang van de te verstrekken subsidie en het aantal aanvragers;
- De verwachte effecten van de subsidieregelingen laten zich op voorhand lastig voorspellen, waardoor het niet mogelijk is een dergelijke analyse uit te voeren.

Tien van de regelingen waarvoor geen ex-ante effectanalyse is uitgevoerd hebben een jaarlijkse omvang van tien miljoen euro of meer. Zij kennen een gezamenlijke omvang van EUR 1,2 miljard, wat overeenkomt met ongeveer 41% van de omvang van alle regelingen. Uit de toelichting komt naar voren dat hierbij veelal wel een risicoanalyse of een uitvoeringstoets is uitgevoerd of dat naar de gevolgen voor de regeldruk is gekeken.

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

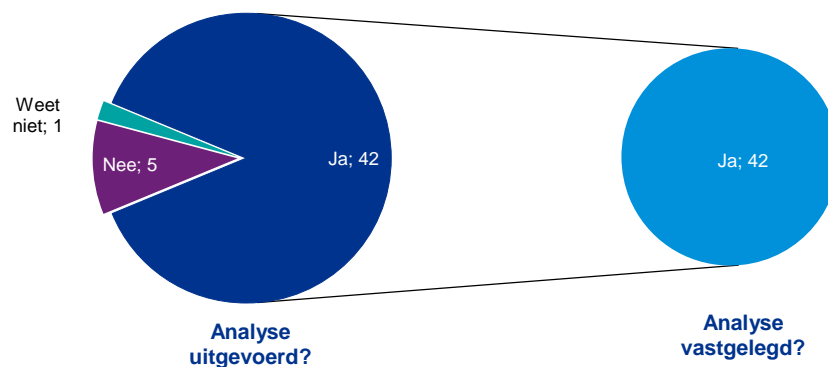

Figuur 10. Overzicht van de kenmerken van de uitgevoerde ex-ante effectanalyse.

Doelmatigheid en doeltreffendheid

Tot slot is in dit onderzoek gekeken naar de mate waarin bij verschillende subsidieregelingen aspecten rondom doelmatigheid en doeltreffendheid worden gemeten. Daarbij is niet alleen gekeken naar een afweging hierop bij de totstandkoming, maar ook naar tussentijdse metingen en evaluaties aan het eind. Vanuit de departementen is vooral over deze latere fases teruggekoppeld. Eveneens wordt in een aantal gevallen in de toelichting op de regeling, een startnota of vergelijkbare documentatie aangekondigd hoe de regeling (periodiek) wordt gemonitord en welke informatie daarvoor benodigd is.

Bij 42 van de 48 (88%) subsidieregelingen worden aspecten rondom de doelmatigheid en doeltreffendheid gedurende of na afloop van de looptijd van de regeling gemeten. Gelet op de financiële omvang van deze regelingen betekent dit dat 98% van de uitgaven van de subsidieregelingen worden gemeten. In al deze gevallen zijn de resultaten hiervan ook vastgelegd. Dit vastleggen gebeurt in evaluatierapporten, interne beleidsnota's en brieven aan de Tweede Kamer.

Figuur 11. Overzicht van de mate waarin doelmatigheid en doeltreffendheid gedurende de looptijd van de subsidie is gemeten.

IBO subsidies

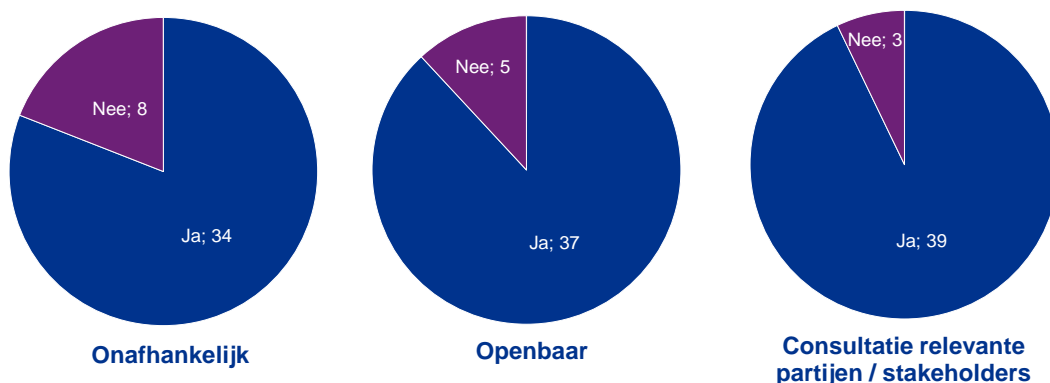
Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

Bij de 42 regelingen waarbij aandacht is voor het meten van de doelmatig- en doeltreffendheid zijn bij:

- 34 regelingen de onderzoeken uitgevoerd door een onafhankelijke partij (veelal is hiervoor een externe partij ingehuurd);
- 37 regelingen de inzichten uit de (tussentijdse) evaluatie openbaar beschikbaar;
- 39 regelingen voor het meten van de doelmatig- en doeltreffendheid relevante stakeholders betrokken.

Deze onderzoeken richten zich bij sommige regelingen enkel op de betreffende subsidieregeling en bij andere regelingen is het onderzoek onderdeel van een bredere beleidsevaluatie waar het meten van de doelmatigheid en doeltreffendheid onderdeel van is.

Van vijf regelingen van de 48 worden de doelmatig- en doeltreffendheid niet gemeten gedurende de looptijd van de regeling, tevens is bij één regeling niet bekend of een dergelijke meting wordt uitgevoerd. Redenen die hiervoor tijdens dit onderzoek naar voren zijn gekomen zijn onder meer dat de korte looptijd van de regeling een goede meting niet mogelijk maakt, dat het een eenmalige subsidie betreft, de subsidie beperkt van omvang is (kosten-baten afweging van een evaluatie) of dat een evaluatie niet nodig werd geacht.

Figuur 12. Overzicht van de kenmerken van de uitgevoerde doelmatigheid en doeltreffendheid metingen.

4 Conclusie

In dit onderzoek is het proces van totstandkoming van 48 rijkssubsidieregelingen aan de hand van een eenduidig kader geanalyseerd. Het onderzoek heeft zich gericht op mogelijke dubbelingen en/of samenhang met andere subsidieregelingen en hoe binnen het Rijk de afweging wordt gemaakt om het subsidie-instrument in te zetten.

Dubbeling en/of samenhang

Uit dit onderzoek komt naar voren dat bij de totstandkoming van een subsidieregeling bij 27 van de 48 subsidieregelingen (56% van het aantal regelingen, 75% van de financiële omvang) vooraf is gekeken naar mogelijke dubbeling en/of samenhang met subsidieregelingen van de Europese Unie en/of decentrale overheden (provincies en gemeenten). Op basis hiervan valt te concluderen dat bij:

- 21 subsidieregelingen geen sprake is van dubbeling of samenhang met regelingen van de Europese Unie en/of decentrale overheden;
- 5 subsidieregelingen sprake is van samenhang met subsidieregelingen van decentrale overheden. Bij twee regelingen is sprake van samenhang met gemeentelijke regelingen, bij evenzoveel regelingen is sprake van samenhang met provinciale regelingen en één regeling kent samenhang met regelingen van zowel provincies als gemeenten;
- 1 subsidieregeling sprake is van zowel samenhang als van een dubbeling met subsidieregelingen van decentrale overheden, bij provincies en gemeenten.

Naast de 27 regelingen waarbij naar dubbeling/samenhang is gekeken met regelingen van de Europese Unie of decentrale overheden is bij ongeveer 23% van het totale aantal subsidieregelingen (11 keer) vooraf uitsluitend gekeken naar mogelijke dubbeling en/of samenhang met subsidieregelingen van andere onderdelen van de rijksoverheid. Dit maakt dat in totaal bij 38 regelingen vooraf een analyse naar dubbeling/samenhang is uitgevoerd.

Afwegingen inzet subsidie-instrument

Dit onderzoek laat zien dat bij 40 van de 48 onderzochte subsidieregelingen (83% van het aantal regelingen en 99% van de financiële omvang van de regelingen) vooraf stil wordt gestaan bij de algemene vragen uit het IAK. Bij vrijwel al deze regelingen is stilgestaan bij vragen over het doel, de rechtmatigheid, de doeltreffendheid en de uitvoerbaarheid van de regeling.

Tevens is bij 36 van de 48 subsidieregelingen (75% van het aantal regelingen, 97% van de financiële omvang) vooraf expliciet stilgestaan bij de vraag op welke wijze het subsidie-instrument past in de mix aan beleidsinstrumenten die worden ingezet om het beleidsdoel te bereiken.

Bij een beperkt aantal subsidieregelingen (16 keer; 33% van het aantal regelingen, 53% van de financiële omvang) is een ex-ante effectanalyse uitgevoerd. In een dergelijke ex-ante effectanalyse worden de verwachte baten (doel) van de subsidieregelingen afgezet tegen de kosten. In 14 gevallen zijn bij het uitvoeren van een ex-ante effectanalyse

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

relevante partijen en/of stakeholders betrokken. Dergelijke onderzoeken zijn veelal uitgevoerd door een onafhankelijke partij (11 keer) en de resultaten zijn vaak openbaar (10 keer). Een ex-ante effectanalyse wordt vaak uitgevoerd bij regelingen met een relatief grote financiële omvang. Echter komen in dit onderzoek ook 10 regelingen terug met een financiële omvang van meer dan EUR 10 miljoen per jaar waarvoor geen ex-ante effectanalyse is uitgevoerd. Op basis van dit onderzoek valt dus niet te concluderen dat een ex-ante effectanalyse altijd bij financieel omvangrijke regelingen wordt uitgevoerd.

Bij 42 van de 48 subsidieregelingen (88% van het aantal regelingen, 98% van de financiële omvang) is de doelmatigheid en doeltreffendheid gedurende de looptijd van de subsidieregeling gemeten. In 39 gevallen zijn bij het meten van de doelmatigheid/doeltreffendheid relevante partijen en/of stakeholders geconsulteerd. Ook in deze situaties zijn de onderzoeken veelal uitgevoerd door een onafhankelijke partij (34 keer) en zijn de onderzoeksresultaten openbaar (37 keer) gemaakt.

Voorgaande conclusies over de feitelijke bevindingen van het onderzoek zorgen tevens voor een aantal aandachtspunten die relevant kunnen zijn in het kader van het brede IBO subsidies. Naast deze kwantitatieve bevindingen zijn in dit onderzoek de volgende zaken opgevallen:

- Bij de totstandkoming van 56% van de regelingen is specifiek aandacht geweest voor mogelijke dubbelingen of samenhang met regelingen van de Europese Unie en/of decentrale overheden.
- Bij ongeveer 75% van de regelingen zijn vooraf afwegingen gemaakt rondom de noodzaak tot de inzet van het subsidie-instrument en hoe dit past binnen de mix aan beleidsinstrumenten die worden ingezet om een beleidsdoel te bereiken.
- Bij vrijwel alle grotere regelingen zijn bij de totstandkoming afwegingen gemaakt met betrekking tot de algemene vragen uit het IAK, de wijze waarop het subsidie-instrument past binnen de mix aan beleidsinstrumenten en het meten van de doelmatigheid en doeltreffendheid.
- Bij ongeveer een kwart van de onderzochte subsidieregelingen van verschillende departementen is aangegeven dat het formeel geen nieuwe regeling betreft, maar een verlenging of juridische aanpassing van een al langer lopende regeling. Uit deze gesprekken komt het beeld naar voren dat bij het verlengen van een subsidieregeling niet altijd opnieuw een volledige afweging wordt gemaakt over het al dan niet voortzetten van de regeling.
- Het proces dat wordt doorlopen bij het opstellen van een subsidieregeling en de afwegingen die hierbij gemaakt worden verschillen per departement. Hierbij zijn uit dit onderzoek geen algemene kenmerken (bijvoorbeeld departement, sector, omvang regeling) naar voor gekomen die verband houden met de frequentie waarmee beleidsafwegingen bij het opstellen van een subsidieregeling worden gemaakt. Dit gaat dan om beleidsafwegingen rondom de analyse op dubbeling/samenhang, algemene vragen van het IAK en meten van doelmatigheid en doeltreffendheid. Uit dit onderzoek blijkt wel dat bij de regelingen van Economische Zaken vaker dan bij andere departementen een ex-ante effectanalyse is uitgevoerd.

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

- Dit onderzoek laat zien dat het uitvoeren van een ex-ante effectanalyse over het algemeen beperkt aandacht krijgt. Deze is bij 16 van de 48 onderzochte regelingen uitgevoerd. Een probleem hierbij is dat een eenduidig kader waaraan een ex-ante effectanalyse moet voldoen ontbreekt. Zo zijn bij verschillende regelingen wel analyses gedaan naar bijvoorbeeld de regeldrukeffecten of de uitvoeringslasten. Dit wijkt echter af van de binnen dit onderzoek gehanteerde definitie van een ex-ante effectanalyse, waarbij de focus ligt op het maken van de koppeling tussen de kosten van de regeling en de verwachte baten en de proportionaliteit hiervan.

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

A Overzicht rijkssubsidiereregelingen

	Departement	Naam regeling
1.	EZ	Brede weersverzekering
2.	EZ	Groene plus lectoraten
3.	EZ	Groen en Doen
4.	EZ	TKI-toeslag (Toeslag Topconsortia Kennis en Innovatie)
5.	EZ	IPC (Innovatieprestatiecontracten)
6.	EZ	Eurostarsprojecten
7.	EZ	Demonstratie energie-innovatie
8.	EZ	Meerjarenafspraken energie
9.	EZ	Stimulering Duurzame Energieproductie
10.	BZK	Subsidiereregeling stichting A&O fonds Rijk
11.	BZK	Subsidiereregeling ProDemos
12.	BZK	Subsidiereregeling stichting CAOP 2015
13.	BZK (W&R)	Subsidiereregeling experimenten en kennisoverdracht wonen 2013
14.	BZK (W&R)	Stimuleringsregeling energieprestatie huursector
15.	VWS	Subsidiereregeling abortusklinieken
16.	VWS	Beleidskader subsidiëring anonieme e-mental health
17.	VWS	Subsidiereregeling overgang integrale tarieven medisch specialistische zorg
18.	VWS	Regeling palliatieve zorg
19.	VWS	Subsidiereregeling opleidingen publieke gezondheidszorg
20.	VWS	Subsidiereregeling kwaliteitsimpuls personeel ziekenhuiszorg
21.	VWS	Subsidiereregeling sanering leegstand gesloten jeugdzorg
22.	BZ	Mensenrechtenfonds
23.	BZ	Gedetineerdenbegeleiding
24.	BZ	Demonstratieprojecten, haalbaarheidsstudies en investeringsvoorbereidingsstudies
25.	BZ	Programma strategische beurzen
26.	SZW	Sectorplannen
27.	SZW	Armoede en schulden
28.	SZW	Scholing en plaatsing oudere werklozen
29.	SZW	Versterking taal- en interactievaardigheden
30.	OCW	Regeling Onderwijs in het buitenland (Stichting NOB)
31.	OCW	Regeling lerarenbeurs voor scholing, zij-instroom en bewegingsonderwijs 2009-2017
32.	OCW	Kaderregeling Subsidiëring onderzoek en wetenschap: Pre COOL-onderzoek (NWO)
33.	OCW	Zomerscholen
34.	OCW	Subsidiereregeling praktijkleren
35.	OCW	Regeling open en online onderwijs
36.	OCW	Regeling Verankering academische opleidingsschool
37.	OCW	Kaderregeling exploitatiesubsidies onderzoek en wetenschap
38.	OCW	Subsidiereregeling emancipatie 2011
39.	OCW	Subsidiereregeling instandhouding monumenten
40.	OCW	Subsidiereregeling culturele basisinfrastructuur 2017-2020
41.	IenM	Subsidieprogramma wereldwijd werken met water: partners voor water (HGIS)
42.	IenM	Subsidiereregeling team alert

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

43.	lenM	Eenmalige subsidieregeling update software boordcomputer taxi
44.	lenM	Regeling bijdrage onderwerken graanresten
45.	lenM	Subsidieprogramma innovaties duurzame binnenvaart
46.	lenM	Projectstimuleringsregeling Interreg V
47.	lenM	Subsidieregeling verwijderen asbestdaken
48.	Fin	College Deskundigheid Financiële Dienstverlening (CDFD)

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

B Overzicht bestudeerde informatie

- Actal (augustus 2016); Advies uniform subsidiekader en regeldruk.
- Auditdienst Rijk (september 2016); Rapport van bevindingen onderzoek Uniform Subsidiekader.
- Centraal Plan Bureau (juni 2015); Algemene leidraad voor maatschappelijke kosten-batenanalyse.
- Kenniscentrum Wetgeving en Juridische zaken (december 2009); Integraal Afwegingskader beleid en regelgeving.
- Ministerie van Financiën (november 2016); Kamerbrief Evaluatie Uniform Subsidiekader.
- Ministerie van Financiën (november 2016); Overkoepelend beeld evaluatie van het Uniform Subsidiekader.

Voor de verschillende onderzochte subsidieregelingen zijn door betrokken contactpersonen diverse documenten ter verduidelijking aangeleverd. In verband met de toegezegde vertrouwelijkheid zijn deze documenten niet opgenomen in dit overzicht.

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

C Detailoverzicht respons

C.1 Dubbeling en/of samenhang

Regeling	Algemeen		Dubbeling en/of samenhang								
	Departement	Financiële omvang (x 1.000 euro)	Analyse	Analyse (Europese Unie en/of decentrale overheden)	Analyse (Europese Unie)	Analyse (Rijkssoevereïteit)	Analyse (provincies)	Analyse (gemeenten)	Vastlegging	Dubbeling en/of samenhang	Dubbeling en/of samenhang (Europese Unie en/of decentrale overheden)
1 Brede weersverzekering	EZ	5.234	Weet niet	Weet niet	Weet niet	Weet niet	Weet niet	Weet niet	Weet niet	n.v.t.	n.v.t.
2 Groene plus lectoraten	EZ	1.527	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Geen	Geen
3 Groen en Doen	EZ	794	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Geen	Geen
4 TKI-toeslag (Toeslag Topconsortia Kennis en Innovatie)	EZ	99.369	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Samenhang	Samenhang
5 IPC (Innovatieprestatiecontracten)	EZ	1.508	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja	Samenhang	Geen
6 Eurostarsprojecten	EZ	15.089	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja	Geen	Geen
7 Demonstratie energie-innovatie	EZ	41.000	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Samenhang	Geen
8 Meerjarenafspraken energie	EZ	2.369	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Samenhang	Geen
9 Stimulering Duurzame Energieproductie	EZ	1.266.802	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Beide	Samenhang
10 Subsidieregeling stichting A&O fonds Rijk	BZK	210	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	n.v.t.	n.v.t.
11 Subsidieregeling ProDemos	BZK	4.238	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja	Geen	Geen
12 Subsidieregeling stichting CAOP 2015	BZK	1.250	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	n.v.t.	n.v.t.
13 Subsidieregeling experimenten en kennisoverdracht wonen 2013	BZK (W&R)	1.090	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	n.v.t.	n.v.t.
14 Stimuleringsregeling energieprestatie huursector	BZK (W&R)	200	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja	Samenhang	Geen
15 Subsidieregeling abortusklinieken	VWS	15.523	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Geen	Geen
16 Beleidskader subsidiëring anonieme e-mental health	VWS	2.000	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	n.v.t.	n.v.t.
17 Subsidieregeling overgang integrale tarieven medisch specialistische zorg	VWS	20.160	Weet niet	Weet niet	Weet niet	Weet niet	Weet niet	Weet niet	Weet niet	n.v.t.	n.v.t.
18 Regeling palliatieve zorg	VWS	21.183	Weet niet	Weet niet	Weet niet	Weet niet	Weet niet	Weet niet	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
19 Subsidieregeling opleidingen publieke gezondheidszorg	VWS	192.821	Ja	Ja	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja	Geen	Geen
20 Subsidieregeling kwaliteitsimpuls personeel ziekenhuiszorg	VWS	200.000	Ja	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee	Nee	Samenhang	n.v.t.
21 Subsidieregeling sanering leegstand gesloten jeugdzorg	VWS	37.534	Ja	Nee	Nee	Ja	n.v.t.	Nee	Ja	Samenhang	n.v.t.
22 Mensenrechtenfonds	BZ	1.882	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja	Geen	Geen
23 Gedetineerdenbegeleiding	BZ	96	Ja	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee	Nee	Samenhang	n.v.t.
24 Demonstratieprojecten, haalbaarheidsstudies en investeringsvoorbereidingsstudies	BZ	5.794	Ja	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee	Nee	Samenhang	n.v.t.
25 Programma strategische beurzen	BZ	84	Ja	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee	Ja	Geen	n.v.t.
26 Sectorplannen	SZW	105.973	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Samenhang	Samenhang
27 Armoede en schulden	SZW	5.300	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Geen	Geen
28 Scholing en plaatsing oudere werklozen	SZW	5.000	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja	Ja	Nee	Geen	Geen
29 Versterking taal- en interactievaardigheden	SZW	3.400	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Geen	Geen
30 Regeling Onderwijs in het buitenland (Stichting NOB)	OCW	10.394	Weet niet	Weet niet	Weet niet	Weet niet	Weet niet	Weet niet	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
31 Regeling lerarenbeurs voor scholing, zij-instroom en bewegingsonderwijs 2009-2017	OCW	118.323	Weet niet	Weet niet	Weet niet	Weet niet	Weet niet	Weet niet	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
32 Kaderregeling Subsidiëring onderzoek en wetenschap: Pre COOL-onderzoek (NWO)	OCW	375	Ja	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee	Ja	Geen	n.v.t.
33 Zomerscholen	OCW	9.000	Ja	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee	Geen	Geen
34 Subsidieregeling praktijkleren	OCW	196.500	Ja	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee	Ja	Samenhang	n.v.t.
35 Regeling open en online onderwijs	OCW	1.000	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja	Geen	Geen
36 Regeling Verankerung academische opleidingschool	OCW	1.590	Ja	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee	Weet niet	Samenhang	n.v.t.
37 Kaderregeling exploitatiesubsidies onderzoek en wetenschap	OCW	26.101	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Geen	Geen
38 Subsidieregeling emancipatie 2011	OCW	7.123	Ja	Ja	Ja	Ja	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Geen	Geen
39 Subsidieregeling instandhouding monumenten	OCW	97.676	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
40 Subsidieregeling culturele basisinfrastructuur 2017-2020	OCW	379.716	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Beide	Beide
41 Subsidieregeling werkdag werken met water: partners voor water (HGIS)	IenM	1.505	Ja	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee	Ja	Geen	n.v.t.
42 Subsidieregeling team alert	IenM	775	Ja	Onbekend	Onbekend	Ja	Onbekend	Onbekend	Ja	Geen	n.v.t.
43 Eenmalige subsidieregeling update software boordcomputer taxi	IenM	403	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja	Geen	Geen
44 Regeling bijdrage onderwerken graanresten	IenM	2.000	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Geen	Geen
45 Subsidieregeling innovaties duurzame binnenvaart	IenM	200	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Samenhang	Samenhang
46 Projectstimuleringsregeling Interreg V	IenM	333	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja	Geen	Geen
47 Subsidieregeling verwijderen asbestdaken	IenM	12.278	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Samenhang	Samenhang
48 College Deskundigheid Financiële Dienstverlening (CDFD)	Fin	436	Ja	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee	Nee	Geen	n.v.t.

(1) De regeling culturele basisinfrastructuur en de regeling monumentenzorg zijn in de begroting terug te vinden onder artikel 14 van de OCW begroting (en dus niet in de subsidiebijlage). De gegevens over de budgettaire omvang van de regelingen maken veelal onderdeel uit van de begroting voor 2017. Als informatie vanuit de begroting 2017 niet beschikbaar was is informatie vanuit het meest recente jaar (2016) gebruikt..

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

C.2 Beleidsafwegingen: IAK en Beleidsinstrumenten

Regeling	Algemeen	Beleidsafwegingen									
		Departement	Algemeen						Beleidsinstrumenten		
			Analyse	Vastlegging	Doel	Rechtmatigheid	Doelreffendheid	Uitvoerbaarheid	Analyse	Vastlegging	
1 Brede weersverzekering	EZ	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Weet niet	
2 Groene plus lectoraten	EZ	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Weet niet	
3 Groen en Doen	EZ	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
4 TKI-toeslag (Toeslag Topconsortia Kennis en Innovatie)	EZ	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
5 IPC (Innovatieprestatiecontracten)	EZ	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
6 Eurostarsprojecten	EZ	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
7 Demonstratie energie-innovatie	EZ	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
8 Meerjarenafspraken energie	EZ	Ja	Weet niet	Ja	Ja	Ja	Ja	nee	n.v.t.	n.v.t.	
9 Stimulering Duurzame Energieproductie	EZ	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
10 Subsidieregeling stichting A&O fonds Rijk	BZK	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Nee	n.v.t.	n.v.t.	
11 Subsidieregeling ProDemos	BZK	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
12 Subsidieregeling stichting CAOP 2015	BZK	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja	Nee	Ja	
13 Subsidieregeling experimenten en kennisoverdracht wonen 2013	BZK (W&R)	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Nee	n.v.t.	n.v.t.	
14 Stimuleringsregeling energieprestatie huursector	BZK (W&R)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	n.v.t.	n.v.t.	
15 Subsidieregeling abortusklinieken	VWS	Ja	Weet niet	Ja	Ja	Ja	Ja	nee	n.v.t.	n.v.t.	
16 Beleidskader subsidiëring anonieme e-mental health	VWS	Ja	Ja	Ja	nee	nee	nee	nee	n.v.t.	n.v.t.	
17 Subsidieregeling overgang integrale tarieven medisch specialistische zorg	VWS	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
18 Regeling palliatieve zorg	VWS	Ja	Ja	Ja	Weet niet	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
19 Subsidieregeling opleidingen publieke gezondheidszorg	VWS	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
20 Subsidieregeling kwaliteitsimpuls personeel ziekenhuiszorg	VWS	Ja	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
21 Subsidieregeling sanering leegstand gesloten jeugdzorg	VWS	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja	Nee	n.v.t.	n.v.t.	
22 Mensenrechtenfonds	BZ	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
23 Gedetineerdenbegeleiding	BZ	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
24 Demonstratieprojecten, haalbaarheidsstudies en investeringsvoorbereidingsstudies	BZ	Weet niet	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Nee	n.v.t.	n.v.t.	
25 Programma strategische beurzen	BZ	Ja	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
26 Sectorplannen	SZW	Ja	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
27 Armoede en schulden	SZW	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
28 Scholing en plaatsing oudere werklozen	SZW	Ja	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja	Nee	n.v.t.	n.v.t.	
29 Versterking taal- en interactievaardigheden	SZW	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
30 Regeling Onderwijs in het buitenland (Stichting NOB)	OCW	Weet niet	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Weet niet	n.v.t.	n.v.t.	
31 Regeling lerarenbeurs voor scholing, zij-instroom en bewegingsonderwijs 2009-2017	OCW	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
32 Kaderregeling Subsidiëring onderzoek en wetenschap: Pre COOL-onderzoek (NWO)	OCW	Ja	Weet niet	Ja	Weet niet	Ja	Weet niet	Ja	Nee	Ja	
33 Zomerscholen	OCW	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
34 Subsidieregeling praktijkleren	OCW	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
35 Regeling open en online onderwijs	OCW	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
36 Regeling Verankerend academische opleidingsschool	OCW	Weet niet	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Weet niet	n.v.t.	n.v.t.	
37 Kaderregeling exploitatiesubsidies onderzoek en wetenschap	OCW	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja	
38 Subsidieregeling emancipatie 2011	OCW	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja	Ja	Ja	
39 Subsidieregeling instandhouding monumenten	OCW	Ja	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
40 Subsidieregeling culturele basisinfrastructuur 2017-2020	OCW	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
41 Subsidieprogramma wereldwijd werken met water: partners voor water (HGIS)	IenM	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
42 Subsidieregeling team alert	IenM	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja	
43 Eenmalige subsidieregeling update software boardcomputer taxi	IenM	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
44 Regeling bijdrage onderwerpen graanresten	IenM	Ja	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
45 Subsidieprogramma innovaties duurzame binnenvaart	IenM	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
46 Projectstimuleringsregeling Interreg V	IenM	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
47 Subsidieregeling verwijderen asbestdaken	IenM	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
48 Collee Deskundigheid Financiële Dienstverlening (CDFD)	Fin	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Nee	n.v.t.	n.v.t.	

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

C.3 Beleidsafwegingen: ex-ante effectanalyse en doelmatigheid en doeltreffendheid

Regeling	Algemeen	Beleidsafwegingen										
		Department	Ex-ante effectanalyse					Doelmatigheid en doeltreffendheid				
			Analyse	Vastlegging	Onafhankelijk	Openbaar	Consultatie	Analyse	Vastlegging	Onafhankelijk	Openbaar	Consultatie
1 Brede weersverzekering	EZ	Ja	Ja	Weet niet	Weet niet	Weet niet	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
2 Groene plus lectoraten	EZ	Ja	Ja	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
3 Groen en Doen	EZ	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
4 TKHoeslag (Toeslag Topconsortia Kennis en Innovatie)	EZ	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
5 IPC (Innovatieprestatiecontracten)	EZ	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
6 Eurostarsprojecten	EZ	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
7 Demonstratie energie-innovatie	EZ	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	
8 Meerjarenspraken energie	EZ	nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
9 Stimulering Duurzame Energieproductie	EZ	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
10 Subsidieregeling stichting A&O fonds Rijk	BZK	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja	
11 Subsidieregeling ProDemos	BZK	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
12 Subsidieregeling stichting CAOP 2015	BZK	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
13 Subsidieregeling experimenten en kennisoverdracht wonen 2013	BZK (W&R)	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja	Ja	Nee	Ja	Nee	
14 Stimuleringsregeling energieprestatie huursector	BZK (W&R)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja	
15 Subsidieregeling abortusklinieken	VWS	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
16 Beleidskader subsidiëring anonieme e-mental health	VWS	nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	ja	Ja	Nee	Nee	Ja	
17 Subsidieregeling overgang integrale tarieven medisch specialistische zorg	VWS	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
18 Regeling palliatieve zorg	VWS	Weet niet	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
19 Subsidieregeling opleidingen publieke gezondheidszorg	VWS	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
20 Subsidieregeling kwaliteitsimpuls personeel ziekenhuiszorg	VWS	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
21 Subsidieregeling sanering leegstand gesloten jeugdzorg	VWS	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
22 Mensenrechtenfonds	BZ	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
23 Gedetineerdenbegeleiding	BZ	Ja	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
24 Demonstratieprojecten, haalbaarheidsstudies en investeringsvoorbereidingsstudies	BZ	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Weet niet	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
25 Programma strategische beurzen	BZ	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
26 Sectorplannen	SZW	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
27 Armoede en schulden	SZW	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
28 Scholing en plaatsing oudere werklazen	SZW	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
29 Versterking taal- en interactievaardigheden	SZW	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
30 Regeling Onderwijs in het buitenland (Stichting NOB)	OCW	Weet niet	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
31 Regeling lerarenbeurs voor scholing, zij-instroom en bewegingsonderwijs 2009-2017	OCW	Weet niet	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
32 Kaderregeling Subsidiëring onderzoek en wetenschap: Pre COOL-onderzoek (NWO)	OCW	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	
33 Zomerscholen	OCW	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
34 Subsidieregeling praktijkleren	OCW	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja	
35 Regeling open en online onderwijs	OCW	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
36 Regeling Verankering academische opleidingsschool	OCW	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
37 Kaderregeling exploitatiesubsidies onderzoek en wetenschap	OCW	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja	
38 Subsidieregeling emancipatie 2011	OCW	nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
39 Subsidieregeling instandhouding monumenten	OCW	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
40 Subsidieregeling culturele basisinfrastructuur 2017-2020	OCW	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja	
41 Subsidieregeling wereldwijd werken met water: partners voor water (HGIS)	lenM	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
42 Subsidieregeling team alert	lenM	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
43 Eenmalige subsidieregeling update software boordcomputer taxi	lenM	Ja	Ja	nee	nee	Ja	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja	
44 Regeling bijdrage onderwerken graanresten	lenM	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
45 Subsidieregeling innovaties duurzame binnenvaart	lenM	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja	
46 Projectstimuleringsregeling Interreg V	lenM	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
47 Subsidieregeling verwijderen asbestdaken	lenM	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
48 College Deskundigheid Financiële Dienstverlening (CDFD)	Fin	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

D Vragenlijst

Ministerie van Financiën	
Vragenlijst IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen	
Introductie	
<p>Ieder jaar worden in opdracht van het kabinet zes interdepartementale beleidsonderzoeken (IBO's) uitgevoerd om alternatieven voor bestaand beleid te ontwikkelen. Dit jaar richt één van deze IBO's zich op rijkssubsidiereregelingen. Het IBO rijkssubsidies richt zich op de kwaliteit van de gemaakte afweging om te komen tot de keuze voor het instrument subsidie op rijksniveau. Het doel van dit IBO is om (waar nodig) handvatten te leveren om de besluitvorming rond subsidies verder te verbeteren. Het IBO beoogt rijksbrede lessen te trekken uit de individuele casuïstiek van de departementen.</p> <p>Ter ondersteuning van het IBO heeft het Ministerie van Financiën KPMG gevraagd een onderzoek uit te voeren naar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. de mate waarin en de wijze waarop bij de totstandkoming van rijkssubsidiereregelingen wordt gekeken naar mogelijke dubbelingen en/of samenhang met subsidieregelingen van andere overheden; 2. de wijze waarop binnen het Rijk de afweging wordt gemaakt om het subsidie-instrument in te zetten.	
Vragenlijst	
<p>Om de vragen van dit onderzoek te beantwoorden plannen we in de komende periode graag een telefonisch interview met u. Als voorbereiding op dit interview zend ik u deze vragenlijst, zodat dit als basis kan dienen voor het interview. De opbouw van onderstaande vragenlijst bestaat uit twee delen:</p> <p>Deel A. Dubbelingen en/of samenhang (maximaal 6 vragen);</p> <p>Deel B. Beleidsafwegingen (maximaal 22 vragen).</p>	
Vertrouwelijkheid	
<p>Bij een aantal vragen wordt u gevraagd om indien beschikbaar documenten te verstrekken ter ondersteuning van uw antwoorden. KPMG bestudeert deze documenten uitsluitend ten behoeve van dit onderzoek. Om de vertrouwelijkheid van de documenten te borgen, hebben het Ministerie van Financiën en KPMG afgesproken dat de documenten in geen geval door KPMG worden verstrekt aan het Ministerie van Financiën.</p>	
Terugzending en vragen	
<p>Bij vragen en/of onduidelijkheden bij het invullen van de vragenlijst kunt u contact opnemen met Hylke Stelpstra op het telefoonnummer: 06 - 12 96 51 91 of per mail via: stelpstra.hylke@kpmg.nl.</p>	
<p>Gelet op de korte doorlooptijd van dit onderzoek verzoeken wij u de ingevulde vragenlijst zo snel mogelijk doch uiterlijk vrijdag 11 november 2016 ingevuld terug te sturen naar stelpstra.hylke@kpmg.nl.</p>	
Uw gegevens	
Naam	
E-mailadres	
Telefoonnummer	
Departement	
Naam regeling	
Doel van de regeling	

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen

KPMG Advisory N.V.

Deel A. Dubbelingen/samenhang

1. Is er bij de totstandkoming van de rijkssubsidie gekeken naar mogelijke dubbelingen en/of samenhang met subsidieregelingen van andere overheden en/of andere vormen van financiële ondersteuning?

Dubbeling: de ontvanger ontvangt voor het hetzelfde doel c.q. activiteit vanuit verschillende partijen subsidie en/of een andere vorm van financiële ondersteuning.

Samenhang: de ontvanger ontvangt voor een verschillend doel c.q. activiteit (op één zelfde thema) vanuit verschillende partijen subsidie en/of een andere vorm van financiële ondersteuning.

Ja

**Ja; ga verder met vraag 2.
Nee; ga verder met vraag 6.**

2. U geeft aan dat er bij de totstandkoming van de rijkssubsidie is gekeken naar mogelijk dubbelingen en/of samenhang met andere subsidieregelingen en/of andere vormen van financiële ondersteuning. Is dit vastgelegd? Zo ja, kunt u aangegeven waar dit is vastgelegd en kunt u de betreffende documentatie meesturen?

3. U geeft aan dat er bij de totstandkoming van de rijkssubsidie is gekeken naar mogelijk dubbelingen en/of samenhang met andere subsidieregelingen en/of andere vormen van financiële ondersteuning. Welke aspecten zijn hierbij geanalyseerd?

4. Is er sprake van een dubbeling, samenhang of beide?

Er is geen sprake van dubbeling en/of samenhang

Toelichting:

5. Met regelingen van welke overheid (overheden) en/of andere vormen van financiële ondersteuning vertoont de rijkssubsidie dubbelingen en/of samenhang?

Ga verder met deel B.

6. U geeft aan dat er bij de totstandkoming van de rijkssubsidie niet is gekeken naar mogelijk dubbelingen en/of samenhang met andere subsidieregelingen. Kunt u aangeven wat de overweging is geweest om dit niet te doen?

Ga verder met deel B.

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen

KPMG Advisory N.V.

Deel B. Beleidsafwegingen
 integraal Afwegingskader beleid en regelgeving (IAK)
1. Is er een analyse gemaakt die ingaat op de vragen van het IAK?
<i>Toelichting: Het IAK is een werkwijze en informatiebron voor beleidsmakers en wetgevingsjuristen en is toe te passen in het beleidsproces. Het doorlopen van een zevental hoofdvragen van het IAK heeft tot doel een goede beleidsafweging te waarborgen. Voor meer informatie over het IAK kunt u zich wenden tot de website van het Kenniscentrum Wetgeving en Juridische zaken (KCWJ): www.kcwj.nl.</i>
Ja
Ja; ga verder met vraag 2. Nee; ga verder met vraag 3.
2. U geeft aan dat een analyse is gemaakt die ingaat op de vragen van het IAK. Is dit vastgelegd? Zo ja, kunt u aangegeven waar dit is vastgelegd en kunt u de betreffende documentatie meesturen?
Ga verder met vraag 4.
3. U geeft aan dat <u>geen</u> analyse is gemaakt die ingaat op de vragen van het IAK. Kunt u aangeven wat de overweging is geweest om dit niet te doen?
Ga verder met vraag 4.
4. Is de volgende vraag uit het IAK m.b.t. de doelstelling beantwoord: "Wat is het doel?"?
Ja
5. Is de volgende vraag uit het IAK m.b.t. de instrumentkeuze beantwoord: "Welke ruimte bieden de nationale en internationale wettelijke kaders voor je beleid?"?
Ja
6. Is de volgende vraag uit het IAK m.b.t. de instrumentkeuze beantwoord: "Waarmee bereik je effectief je doel?"?
Ja
7. Is de volgende vraag uit het IAK m.b.t. de instrumentkeuze beantwoord: "Kan de uitvoerder met je beleid uit de voeten?"?
Ja
Beleidsinstrumenten
8. Is er een analyse gemaakt die ingaat op hoe de rijkssubsidie past in de mix aan beleidsinstrumenten die wordt ingezet om het beleidsdoel te bereiken?
Ja
Ja; ga verder met vraag 9. Nee; ga verder met vraag 10.
9. U geeft aan dat een analyse is gemaakt die ingaat op hoe de rijkssubsidie past in de mix aan beleidsinstrumenten die wordt ingezet om het beleidsdoel te bereiken. Is dit vastgelegd? Zo ja, kunt u aangegeven waar dit is vastgelegd en kunt u de betreffende documentatie meesturen?
Ga verder met vraag 11.
10. U geeft aan dat <u>geen</u> analyse is gemaakt die ingaat op hoe de rijkssubsidie past in de mix aan beleidsinstrumenten die wordt ingezet om het beleidsdoel te bereiken. Kunt u aangeven wat de overweging is geweest om dit niet te doen?
Ga verder met vraag 11.

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

Ex-ante effectanalyse
11. Is een ex-ante effectanalyse zoals een (maatschappelijke) kosten-batenanalyse uitgevoerd? Ja
<i>Ja; ga verder met vraag 12. Nee; ga verder met vraag 16.</i>
12. U geeft aan dat een ex-ante effectanalyse zoals een (maatschappelijke) kosten-batenanalyse is uitgevoerd. Is dit vastgelegd? Zo ja, kunt u aangegeven waar dit is vastgelegd en kunt u de betreffende documentatie meesturen?
13. Is het onderzoek onafhankelijk uitgevoerd? Ja
Toelichting:
14. Is het onderzoek openbaar? Ja
Toelichting:
15. Zijn er relevante partijen/stakeholders geconsulteerd? Ja
Toelichting:
<i>Ga verder met vraag 17</i>
16. U geeft aan dat <u>geen</u> ex-ante effectanalyse zoals (maatschappelijke) kosten-batenanalyse is uitgevoerd. Kunt u aangeven wat de overweging is geweest om dit niet te doen?
<i>Ga verder met vraag 17.</i>
Doelmatigheid en doeltreffendheid
17. Zijn of worden de doelmatigheid en doeltreffendheid gedurende de looptijd van de subsidie gemeten? Ja
Toelichting:
<i>Ja; ga naar vraag 18. Nee; ga naar vraag 22.</i>
18. U geeft aan dat gedurende de looptijd van de subsidie de doelmatigheid en doeltreffendheid zijn of worden gemeten. Is dit vastgelegd? Zo ja, kunt u aangegeven waar dit is vastgelegd en kunt u de betreffende documentatie meesturen?
19. Is het onderzoek onafhankelijk uitgevoerd? Ja
Toelichting:
20. Is het onderzoek openbaar? Ja
Toelichting:

IBO subsidies

Onderzoek IBO-Beleidsafwegingen subsidieregelingen
KPMG Advisory N.V.

21. Zijn er relevante partijen/stakeholders geconsulteerd?
Ja
Toelichting:
<i>Ga verder naar Tot slot</i>
22. U geeft aan dat gedurende de looptijd van de subsidie de doelmatigheid en doeltreffendheid <u>niet</u> zijn of worden gemeten. Kunt u aangeven wat de overweging is geweest om dit niet te doen?
<i>Ga verder naar Tot slot</i>
Tot slot
1. Is hoeverre zijn de gemaakt afwegingen voor deze rijkssubsidiegelingen representatief voor de afwegingen bij andere subsidieregelingen van uw departement?
Toelichting:
2. Heeft u aanvullende opmerkingen ten aanzien van het onderzoek?
<i>Einde vragenlijst.</i>
Hartelijk dank voor u medewerking!

